

- **FOREDRAG**
- **STUDIEKREDSE**
- **KURSER**

Rudolf Steiner-pædagogiske og andre antroposofiske aktiviteter i skoleåret 2021/2022

Brochuren er blevet til i et samarbejde mellem:

Antroposofisk Selskab Danmark, Odense-gruppen, Rudolf Steiner-Skoleforeningen & Rudolf Steiner-Skolen i Odense.

Venlig hilsen – og vel mødt!

Rudolf Steiner-Skolen i Odense
Lindvedvej 64, 5260 Odense S
Tlf. 6595 7004

INDHOLDSFORTEGNELSE

FOREDRAG

Fyraftensmøde	side 1
Mandag den 13. september 2021, kl. 16.00	
Temadag: Bæredygtig Økonomi, Økologi og Pædagogik	side 2
Fredag den 1. oktober 2021, kl. 10.00-21.00	
Sakralgeometriske åbenbaringer	side 5
Onsdag den 3. november 2021, kl. 19.30	
Juleforedrag	side 6
Onsdag den 8. december 2021, kl. 19.30	
Koncilet i Konstantinopel i 869 – hvor ånden blev afskaffet	side 9
Onsdag den 19. januar 2022, kl. 19.30	
Elektricitetens tidsalder	side 10
Tirsdag den 22. februar 2022, kl. 19.30	
Hvad foregår der?	side 11
Onsdag den 23. marts 2022, kl. 19.30	

JULESPIL

Julespillene ..... side 7

Torsdag den 16. december 2021, kl. 19.00

Hellig Tre Kongerspil.....side 8

Onsdag den 5. januar 2022, kl. 19.00

KURSER & STUDIEKREDS

Tirsdags-eurytmi..... side 12

Første gang: Tirsdag den 7. september 2021, kl. 19.00-20.00. (12 tirsdage)

Antroposofisk arbejdsgruppe..... side 13

Første gang: Tirsdag den 7. september 2021, kl. 20.15-21.30. (11 tirsdage)

Malekursus ..... side 14

Første gang: Onsdag den 15. september 2021, kl. 17.30–19.30. (10 onsdage)

Studiekreds i Antroposofi..... side 16

Første gang: Tirsdag den 25. januar 2022, kl. 17.30–19.00. (5 tirsdage)

LINDVEDKORET

Korsang Lindvedkoret..... side 15

Første gang: Torsdag den 26. august 2021, kl. 19.00 (torsdage 19.00-21.15)

Alle foredrag & arrangementer finder sted på:

**Rudolf Steiner-Skolen i Odense,
Lindvedvej 64, 5260 Odense S.**

Entré: 85,-/70,- kr.

(medmindre andet er nævnt)

Sted: Pavillon 2.

(medmindre andet er nævnt)

Kontakt: Signe Wæhrens (skw@rss-odense.dk)

Fyraftensmøde

Fantasi som instrument

Vores tid kræver en ny forståelse af, hvad det vil sige at være menneske, og hvordan man håndterer mange af de store spørgsmål i verden på en moralsk måde. Vi kan ikke leve i verden af i dag, som den er, med klimakrise, forurening, sociale forstyrrelser osv. osv.

Viden er nødvendig for at foretage ændringer, men behovet for fantasikræfter er endnu stærkere i denne forandringsproces. Og nye billeder af en fremtidig verden, hvor menneskeliv udfolder sig, kan kun opstå inden for den menneskelige sjæl.

Alle mennesker i vor tid bærer i sjælen frø, der kan vokse og blive levende indre fremtidskim. Disse frø har brug for vore fantasikræfter til at vokse og blive stærke billeder, der kan guide os ind i fremtiden.

Vi vil fokusere på deltagernes erfaringer med fantasiens rolle i arbejdet.

Foredragsholder: Troels Ussing.

Tidligere formand for Antroposofisk Selskab, Danmark, tidligere steinerskolelærer, kurser og workshops i antroposofisk meditation og fordybelse. Konsulent for antroposofisk udviklingsarbejde i Afrika.

Dato og tid: Mandag den 13. september 2021, kl. 16.00 til 18.30

Pris: 50 kr./40 kr.

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

Temadag

Bæredygtig Økonomi, Økologi og Pædagogik

Jubilæumsarrangement på Rudolf Steiner-Skolen i Odense fredag den **1. oktober 2021, kl. 10-21** med foredrag, værksteder og samtalerum samt fælles sang og eurytmi, mad og drikke.

I år fylder Rudolf Steiner-Skolen i Odense 50 år, og Rudolf Steiner-Skoleforeningen i Odense fylder 60 år. I denne anledning afholdes en temadag om bæredygtighed med særligt sigte på økonomi, økologi og pædagogik. Temaerne knytter an til Steiners antroposofi og kulturelle impulser inden for det sociale felt med økologisk økonomi, inden for det biodynamiske felt med dyrkning og ernæring, samt inden for det pædagogiske felt med Waldorf-skolen. Disse holistiske og bæredygtige virksomheder kan i deres historiske og aktuelle udvikling ses som væsentlige bidrag til de kulturelle forandringer, som menneskeheden i de kommende årtier står overfor - under indtryk af bl.a. den globale klimakrise og pandemier.

Foredragsholdere:

Lars Pehrson (medstifter af og rådgiver for direktionen i Merkur Andelskasse)

Klaus Loehr-Petersen (projektleder i Foreningen for Biodynamisk Jordbrug)

Ellen Thuesen (medgrundlægger af Rudolf Steiner-Skolen i Odense).

Se programmet for temadagen på de næste 2 sider

Program for Temadag fredag den 1. oktober 2021, kl. 10-21 på skolen:

Sektion I: Kl. 10-14

10.00: Velkomst ved skoleforeningen og skolen. **Fællessang** ved Stefan Jokumsen

10.15-11.15: TEMA 1: Bæredygtig Økonomi. Oplæg ved **Lars Pehrson**: "Om økologisk og holistisk økonomi: Hvad er penge?"
Desuden indlæg ved HF-elever på baggrund af undervisningen.

11.15-12.15: Eurytmi ved Helle Alesci og Benny Christiansen

Frokost. (Vegetarisk sandwich a kr. 65 kan forudbestilles.)

12.15-13.15: TEMA 2: Bæredygtig Økologi. Oplæg ved **Klaus Loehr-Petersen**: "Om jordens, Jordens og menneskets behov – Biodynamisk jordbrug og ernæringskvalitet". – Desuden indlæg ved HF-elever på baggrund af undervisningen.

13.15-13.45: TEMA 3: Bæredygtig Pædagogik. Oplæg ved **Ellen Thuesen**: "Om antroposofisk pædagogik, tærskler og udvikling.

13.45-14.30: Afrunding af Sektion I.

Sang og Eftermiddagskaffe.

Sektion II: 14.30-16.00: Værksteder og Samtalerum

V1: Musik ved Sven Skovbakke og Stefan Jokumsen: Klangøvelser, stemmer og stemninger.

V2: Højbyhusprojektet ved Mogens Jensen: Fra bondesøn til økologisk købmand.

V3: Småbørnspædagogik ved Katrine Vorup Øyås: Vi begynder som små – barndommens betydning.

V4: Håndværk ved Per Madsen: Metallernes egenart.

16.00: Fællessang.

Sektion III: 16.15-18.30: Stande og Aftensmad

Stande med info-materiale ved Skoleforeningen, Merkur Andelskasse og Foreningen for Biodynamisk Jordbrug. (Vegetarisk suppe a kr. 100 kan forudbestilles.)

Sektion IV: 19.00-21.00: To uddybende aftenforedrag

Lars Pehrson: Om økologisk og holistisk økonomi.

Klaus Loehr-Petersen: Om biodynamisk jordbrug og ernæringskvalitet.

Entre kr. 100 / unge og pensionister kr. 75.

Deltagelse: Alle er velkomne. **Forhåndstilmelding senest den 24. september kræves** til alle arrangementer og foretages via <https://rss-odense.dk/skoleforeningens-temadag.html>. Her findes links til Temadagens program og tilmeldingsformular.

Pris: Aftenforedrag kr. 100 / unge og pensionister kr. 75. Øvrige arrangementer er gratis.

Arrangør: Rudolf Steiner-Skoleforeningen i Odense i samarbejde med Rudolf Steiner-Skolen i Odense.

Sakralgeometriske åbenbaringer

Korncirkler er et fænomen som i over 50 år var og er et opråb til menneskeheden. I de første årtier vakte de enorm opmærksomhed blandt videnskabens folk og i verdenspressen. Men pludselig blev fænomenet latterliggjort og søgt tiet ihjel! Hvorfor? Der findes utallige teorier og bøger med smukke billeddokumenter af de ti tusinde "Sakralgeometriske åbenbaringer" i vores afgrøder! Netop ud fra "sakralgeometrien" vil jeg forsøge at belyse "korncirkelfænomenet". Det er desuden interessant at beskæftige sig med Rudolf Steiners foredrag, GA 186, holdt den 20-12-1918.

Foredragsholder: Elsa Wohlwend.

Elsa Wohlwend er uddannet i Schweiz, og har været ansat ved Weleda. Lærerseminarium ved Goetheanum. Lærer ved Rudolf Steiner-Skolerne i Aarhus, på Marjatta og i Odense. Medarbejder på Elmehøjen. Projektleder for initiativer for udviklingshæmmede i Grækenland. Geometri og tallære har hendes dybeste interesse, vakt igennem studiet af Rudolf Steiners værker.

Dato og tid: Onsdag den 3. november 2021, kl. 19.30

Pris: 85 kr./70 kr.

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

Juleforedrag

Adventstiden er en forventningens tid, som især børn har en særlig sans for. I ugerne op til julen kan børnene med deres forventning og ønsker skabe en inderlig julestemning og et højt humør. Julespillet, som vi spiller sidste skoledag for elever (og forældre og interesserede) er også en del af elevernes forventning til julen. I fødsels- og hyrdespillet ser og hører vi om Jomfru Maria og Josefs vej til Betlehem, hvor Jesusbarnet fødes i en simpel stald og lægges i en krybbe, og hyrderne på marken finder dem, ved englenes hjælp, og ofrer deres simple gaver, som de har bragt med sig. Den dybere baggrund for indholdet af disse overleveringer, Lukas-evangeliet, vil der blive fortalt om.

Foredragsholder: Stephan Frister

Stephan Frister er præst i Kristensamfundet i Odense og Aarhus.

Dato og tid: Onsdag den 8. december 2021, kl. 19.30

Pris: 85 kr./70 kr.

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

Julespillene

Selv i vores moderne verden lever Julebudskabet midt iblandt os. Er det udtryk for, at det har en kraft, der overlever tiden – endda stråler kraftfuldt ind i fremtiden?

Ansatte ved Rudolf Steiner-Skolen i Odense opfører de gamle julespil fra Oberufer. Disse spils historie kan føres langt tilbage i tiden, og de er formodentlig kommet til Oberufer i Ungarn med indvandrede folk vestfra. Her har de så overlevet i afsidesliggende landsbyer, hvor Karl Julius Schröer, professor i tysk litteratur, fandt dem for over 100 år siden.

Schröer var meget optaget af disse spil, og efter at have overværet dem i Oberufer besluttede han sig til at skrive dem ned for derved at forhindre, at de gik tabt.

I Kristi fødselsspillet og Hyrdespillet hører vi om Maria bebudelse, den lange vandring til Betlehem, Jesusbarnets fødsel og derefter om hyrderne på marken, der gennem en åbenbaring ønsker at se den nye konge.

Alle er hjertelig velkomne!

Sted: Rudolf Steiner-Skolen i Odense. Salen.

Dato og tid: Torsdag den 16. december 2021 kl. 19.00

Pris: Gratis adgang.

Arrangør: Rudolf Steiner-Skolen i Odense.

Hellig Tre Kongerspil

Vi hører om De hellige tre Kongers lange vandring fra morgenlandet frem til deres møde med Herodes i Jerusalem. Stjernen, som har ledt dem hele vejen, fører dem videre til Betlehem – til Den nye Konge, som de tilbeder og skænker deres dyrebare gaver.

Den onde Herodes, som ved djævelens hjælp kæmper for at komme dette barn til livs, falder til sidst i djævelens kløer og dør en ynkelig død.

Uegnet for børn under 4. klasse

Sted: Rudolf Steiner-Skolen i Odense. Salen.

Dato og tid: Onsdag den 5. januar 2022 kl. 19.00

Pris: Gratis adgang

Arrangør: Rudolf Steiner-Skolen i Odense

Koncilet i Konstantinopel i 869 – hvor ånden blev afskaffet

Talrige gange tordner Rudolf Steiner mod koncilet i Konstantinopel i 869, hvor ånden, som han siger, blev afskaffet. Vi vil gennemgå koncilsteksten og se på, hvori denne "afskaffelse" bestod, og på patriarken Photios, som blev lyst i band. Hvad var forbindelsen til Gondishapur? Hvilken betydning fik det for al senere videnskabelig tænkning og filosofi? Hvilken betydning fik det helt op til nutid og fremtid for opfattelsen af sjælen, når sjælen blev set uden ånd?

Foredragsholder: Jesper P. Schou

Jesper Schou er læge og født i 1950

Dato og tid: Onsdag den 19. januar 2022 kl. 19.30

Sted: Overbygningen på Rudolf Steiner-Skolen i Odense

Pris: 85 kr./70 kr.

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

Elektricitetens tidsalder

- Velsignelse eller forbandelse?

Det er ikke svært at forestille sig, hvad der ville ske, hvis al elektricitet forsvandt ud af verden: efter et par minutter ville den moderne civilisation være gået i stå, og efter et par timer ville der være kaos. I løbet af blot ca. 150 år har menneskeheden opbygget en kultur, som er fuldstændig afhængig af elektricitet og elektromagnetisme. Men hvad er det egentlig for en kraft som gennemtrænger alt, også mennesket? Vi vil forsøge at belyse spørgsmålet vha. åndsvidenskaben og Rudolf Steiners tankevækkende udtalelser om elektricitetens væsen og betydning.

Foredragsholder: Niels Henrik Nielsen.

Formand og generalsekretær for Antroposofisk Selskab Danmark. Lærer på Rudolf Steiner-Skolen i Skanderborg og på læreruddannelsen på Audonicon. Foredragsholder, musiker og medlem af bestyrelsen for Antroposofisk Selskab i Danmark.

Dato og tid: Tirsdag den 22. februar 2022, kl. 19.30

Pris: 85 kr./70 kr.

Arrangør: Rudolf Steiner-Skolen og Skoleforeningen i Odense.

Hvad foregår der?

Tidsbeskrivelse

Opgaver, udfordringer og muligheder

Foredragsholder: Ellen Thuesen

Uddannet lærer. Efter 6 år i folkeskolen efteruddannelse på Rudolf Steinerseminariet i Järna, Sverige. Klasselærer på Rudolf Steiner-Skolen i Odense fra dens oprettelse 1971 til pensionering 2006. Medlem af Antroposofisk Selskabs bestyrelse og redaktør for Antroposofisk Selskabs Meddelelsesblad.

Dato og tid: Onsdag den 23. marts 2022, kl. 19.30

Arrangør: Rudolf Steiner-Skolen og Skoleforeningen i Odense.

Tirsdags eurytmi

med Erik Frydenlund

12 tirsdage fra kl. 19 til 20 i eurytmi-salen
på Rudolf Steiner-Skolen i Odense

Første gang den 7. september 2021

Eurytmi en bevægelsesform, der arbejder med æterlegemets livskræfter, og som styrker vores energi og velbefindende i kroppen.

Det er disse livskræfter, som virker opbyggende og skabende i naturen og mennesket. Gennem eurytmi har vi en unik mulighed for at styrke og forbinde os med disse kræfter og dermed få en oplevelse og forståelse af dem!

Vi vil veksle mellem fysiske øvelser, som får pulsen op og giver sved på panden, og stille øvelser, som styrker vores tilstedeværelse i nuet - mindfulness i bevægelse. Der vil i år være specielt fokus på Dyrekredsen og Grundstens-meditationen af Rudolf Steiner!

Kurset er åbent for alle interesserede, kom gerne første gang og prøv om det er noget for dig! Pris 600 kr. som indbetales på konto 8401 4221133

Ingen eurytmi i efterårsferien

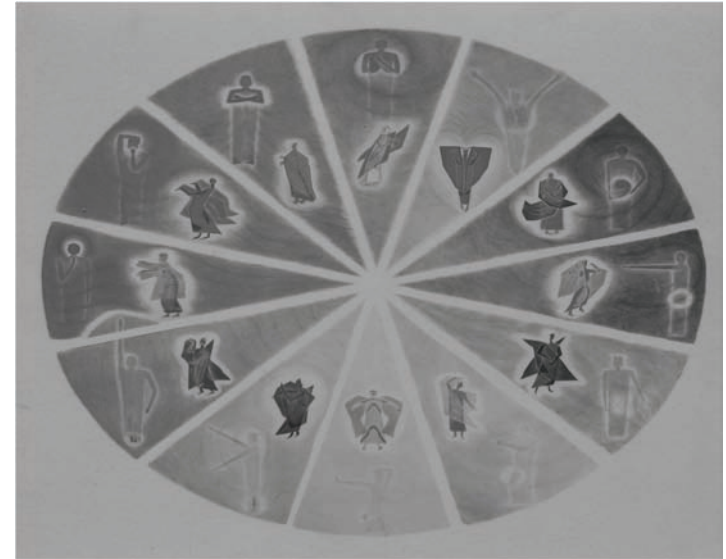
Tilmelding og spørgsmål på: erikfrydenlund@gmail.com - Læs mere på www.erikfrydenlund.dk

Kursusholder: Erik Frydenlund.

Erik Frydenlund er uddannet jordbrugsteknolog og eurytmist.

Har firmaet Biodynamic consult.

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

Hva' sker der i verden og i mig!

Foredragsrække med Erik Frydenlund

Tirsdage kl. 20.15 – 21.30

Eurytmisalen på Rudolf Steiner-Skolen i Odense

Verden er fuld af kriser, coronakrise, klimakrise, miljøkrise og personlige kriser, alt tyder på, at verden vil være et bedre sted uden mig, eller er der noget positivt ved det hele, og er der en vej ud af suppedasen?

Med udgangspunkt i, hvad der sker og rører sig i verden, vil jeg knytte an til Rudolf Steiners åndsvidenskab, som jeg mener kan give os en hel del mening, i en ellers meningsløs tid!

- 7.sept. Klimakrise og Regenerativ dyrkning, den nye revolution!
- 14.sept. Sygdoms krise; Mikroorganismer, fjender eller venner?
- 21.sept. Klimakrise, hvad er problemet og hvad kan vi gøre?
- 28. sept. Miljøkrise og Biodynamisk dyrkning
- 5.okt. Insektkrise og Biodynamisk biavl
- 12.okt. Liv og død, Goethe og vejen til det levende
- 26.okt. Rudolf Steiner, hvem er han, og hvad ville han
- 2.nov. Antroposofi, mennesket i centrum eller Back to nature
- 9.nov. Personlig krise, Lucifer, Ahriman og satanisme eller vejen til sig selv
- 16.nov. Personlig krise, Frihed og suverænitet eller Mind-kontrol
- 23.nov. Identitetskrise, Egoisme eller Individets fødsel

Der vil hver gang være tid til spørgsmål og dialog.

Alle med interesse er velkommen Pris 60 kr. per gang eller 600 kr. samlet, som betales ved døren

Spørgsmål og gerne tilmelding på: erikfrydenlund@gmail.com

Kursusholder Erik Frydenlund, uddannet Jordbrugsteknolog og Eurytmist

Har firmaet Biodynamic Consult, www.erikfrydenlund.dk

Malekursus

Vi skal ind i farvernes verden og de former, der kan opstå ud af dem.

Ved at arbejde med farvernes væsen vil man evt. opdage, at man ser naturen med nye øjne og derved møder sig selv på et dybere plan. Vi arbejder med akvarelfarver i vådt-i-vådt-teknik-

Underviser: Birgit Svansø - maler og kunstnerisk terapeut.

Uddannet i England og har tidligere været højskolelærer i billedkunst og har afholdt adskillige kurser.

Dato og tid: 10 onsdage fra kl. 17.30 – 19.30

Første gang den 15. september 2021

Pris: Kr. 1000,- inkl. materialer.

Max. 10 personer.

Tilmelding og evt. spørgsmål: Birgit Svansø, tlf. 65 31 57 67.

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

Korsang Lindvedkoret

Sæsonstarten for Lindvedkoret er:

TORSDAG den 26. august 2021, kl.19.00.

Kom og få gode oplevelser med forældre fra skolen og andre interesserede.

Vi øver torsdage 19.00 – 21.15 i skolens eurytmisal.

I koret er der koncertvirksomhed i såvel skoleregi som udenfor.

Koret er under Paarup Aftenskole.

Nærmere oplysninger ved korets formand: **Axel Gomard tlf. 6611-1114**
eller dirigent: **Sven Skovbakke tlf. 6269-1908**

Studiekreds i Antroposofi

Ved Benny Christiansen.

I det 21. århundrede har vi mulighed for at arbejde med de redskaber, som Rudolf Steiner anviser for ethvert menneske, som har behov for at kunne forme og udvikle sin tilværelse med de mennesker, som han/hun omgiver sig med – i familien, på arbejdet, i omgangskredsen osv.

Rudolf Steiner viser i sine bøger og foredrag, hvordan evnen til at beherske og udvikle dette samvær, til noget frugtbart og harmonisk, opstår ved at arbejde med sine tanker, følelser og vilje på en bevidst måde.

Vi arbejder ud fra indholdet af bl.a.:

- "Hvorledes når man til erkendelse af de højere verdener"
- "De seks grundøvelser"
- "Sjælelivets forvandlinger" med bl.a. kapitlerne: "Vredens opgave", "Samvittighedens opgave", "Reinkarnation og karma".

Samtale og praktiske øvelser er en væsentlig del af studiearbejdet.

Studiekredsleder: Benny Christiansen er tillært skibsbygger, flammehøvler og el-svejser fra Odense Stålskibsværft 1977. AM på Musikkonservatoriet i Odense i 1981-1983. Musiklærer på Rudolf Steiner-Skolen i Odense fra 1978.

Pris: Kr. 300 – studiemateriale er inkluderet.

Datoer: Tirsdage kl. 17.30 – 19.00. 25. januar, 1. februar, 8. februar, 22. februar og 1. marts, 2022.

Tilmelding: Benny Christiansen, Tlf. 24829426

Arrangør: Antroposofisk Selskab, Odensegruppen.

KALENDER

Korsang Lindvedkoret

Tirsdags-Eurytmi

Antroposofisk arbejdsgruppe

Fyraftensmøde

Malekursus

Temadag

Sakralgeometriske åbenbaringer

Juleforedrag

Julespillene

Hellig Tre Kongerspil

Koncilet i Konstantinopel i 869, hvor ånden blev afskaffet

Studiekreds i Antroposofi

Elektricitetens tidsalder

Hvad foregår der?

Torsdage kl. 19.00-21.15 (1. gang: 26. august 2021)

Tirsdage kl. 19.00-20.00 (1. gang: 7. september 2021)

Tirsdage kl. 20.15-21.30 (1. gang: 7. september 2021)

Mandag den 13. september 2021 NB kl. 16.00 – 18.30

Onsdage kl. 17.30-19.30 (1. gang: 15. september 2021)

Fredag den 1. oktober 2021, kl. 10.00-21.00

Onsdag den 3. november 2021, kl. 19.30

Onsdag den 8. december 2021, kl. 19.30

Torsdag den 16. december 2021, kl. 19.00

Onsdag den 5. januar 2022, kl. 19.00

Onsdag den 19. januar 2022, kl. 19.30

Tirsdage kl. 17.30-19.00 (1. gang: 25. januar 2022)

Tirsdag den 22. februar 2022, kl. 19.30

Onsdag den 23. marts 2022, kl. 19.30